

ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

ODTAJNENÉ

Ročník 1962

V Praze dne 26. října 1962

Číslo 35

~~RMV - 152/54
 RMV - 153/54
 RMV - 123/54
 RMV - 229/54~~

35

agenturně PS
 Pohraniční stráž
 v příslušnosti
 k příslušnosti

R.M. - 150/58

Zaměření a řízení zpravodajské práce
v Pohraniční stráž

4. kříženo podle RMV - 24/1964 čl. 24.

Vydané "Směrnice pro agenturně operativní práci státní bezpečnosti" stávají se návodem pro tvůrčí uplatňování politické linie KSČ v práci a životě všech pracovníků státní bezpečnosti, tudíž i funkcionářů řídicích agenturně operativní práci v PS a všech příslušníků zpravodajské služby Pohraniční stráže.

Tyto Směrnice, které jsou plně závazné pro organizaci a řízení zpravodajské práce v PS, zabezpečují další rozvoj a zvýšení podílu zpravodajské práce v plnění úkolu ochrany státních hranic ČSSR v současné etapě vývoje naší socialistické společnosti. Jsou důsledným návodem jak kvalitně využít jeden z nejučinnějších prostředků OSH - agenturně operativní práci - v zabezpečování nedotknutelnosti našich hranic.

Jelikož agenturně operativní práce v PS musí prvořadě sloužit potřebám ochrany státních hranic stanovím její obsahové zaměření a způsob řízení takto:

I. Základní ustanovení

- 1/ Agenturně operativní práce zpravodajských orgánů PS se zaměřuje k činnosti, která má vztah k čs. státním hranicím. Zpravodajské orgány v PS provádějí agenturně operativní práci v pohraničním území ČSSR přilehlém k čs. státním hranicím střeženým PS a v protilehlém pohraničním území sousedních kapitalistických států.
- 2/ Při agenturně operativní práci zpravodajských orgánů PS je třeba vycházet ze zásady, že za stav bezpečnosti v okresech a krajích odpovídají náčelníci OOMV a KSMV. Zpravodajské orgány PS je proto informují o svých poznatcích, o rozpracovávaných případech a o přípravě jejich realizace.
- 3/ Zpravodajské práce v PS je organizována podle směrnic a rozkazů ministra vnitra a jeho náměstka pro vojska MV. Řídí ji náčelník HSPS, velitelé pohraničních brigád a velitelé pohraničních praporů.

II. Hlavní úkoly zpravodajských orgánů PS

- 4/ Odhalovat agenty nepřátelských rozvědek, kteří se připravují v pohraničním území kapitalistických států k přechodu do ČSSR nebo kteří takový přechod uskutečnili.

- 5/ Odhalovat a zadržovat v pohraničním území agenty rozvědek kapitalistických států, kteří se připravují v pohraničním území ČSSR k ilegálnímu přechodu čs. státních hranic.
- 6/ Odhalovat a znemožňovat přípravy a pokusy k útěku do zahraničí.
- 7/ Odhalovat a rozpracovávat osoby, které se v pohraničním území ČSSR zabývají protistátní činností, která má vztah k čs. státním hranicím. Zvláštní pozornost věnují odhalování trestné činnosti vizových cizinců, zdržujících se v pohraničním území.
- 8/ Provádět tyto agenturní úkoly mimo území ČSSR:
- na území NSR a Rakouska agenturně pronikat do pohraničních ozbrojených složek jako Bayerische Grenzpolizei (GP), Zoll, Bundesgrenzschutz (BGS), Zollwache (ZW) a Gendarmerie;
 - agenturně pronikat do důležitých okresních center v pohraničním území NSR a Rakouska, kde se nacházejí rozvědné a kontrarozvědné orgány kapitalistických rozvědek, zejména USA a NSR;
 - získávat prostřednictvím agentury a jinými prostředky poznatky o vojenských opatřeních, prováděných v pohraničním území NSR a Rakouska. K získávání těchto poznatků využívat stávající agentury.

III. Agenturně operativní práce v našem pohraničí

- 9/ Agenturně operativní práci v našem pohraničí provádějí:
- zpravodajský odbor HSPS
 - zpravodajská oddělení brigád PS
 - zpravodajské skupiny praporů PS
 - zpravodajští důstojníci zařazení na OPK.
- 10/ Agenturně operativní práce na území ČSSR se provádí podle potřeby v úseku pohraničního okresu v případech, které mají vztah k ochraně čs. státních hranic.
- 11/ Agenturní aparát a důvěrnická síť v našem pohraničí se získává k zabezpečení spolehlivé ochrany státních hranic. Tvoří je rezidenti, agenti, informátoři, důvěrníci a majitelé schůzkových bytů.
- 12/ Souhlas s navázáním styku s kandidátem agentury schvaluje:
u informátora a důvěrníka pro zpravodajské orgány praporů	velitel praporu
u informátora a důvěrníka pro pracovníka zpravodajského oddělení	náčelník zpravodajského oddělení
u agenta	velitel brigády
- Návrh na získání schvaluje
u informátora	velitel brigády
u agenta	náčelník zpravodajského odboru
u rezidenta	náčelník HSPS
u PSB	velitel brigády
u KB	náčelník zpravodajského odboru

- 13/ Vázat agenturu mohou zpravodajští orgánové, velitelé brigád, náčelníci štábů brigád a velitelé praporů, kteří mají praktické zkušenosti z práce s agenturou.
- 14/ Evidence agentury se u Pohraniční stráže provádí podle zvláštních směrnic MV. *MMV-15/59*
- 15/ K objektům agenturně operativní práce v PS v našem pohraničí patří:
- osoby z pohraničního území, které se připravují k ilegálnímu přechodu přes státní hranice nebo které jej uskutečňují;
 - osoby, které jsou podezřelé ze styků se zpravodajskými orgány kapitalistických států;
 - převaděči, tj. osoby, které pomáhají agentům cizích rozvědek při přechodech státních hranic;
 - pomahači narušitelů státních hranic;
 - osoby, které jsou podezřelé z udržování ilegálních spojení se zahraničím, zejména ty, které udržují styky s osobami z kapitalistických států;
 - osoby, které provádějí trestnou činnost související s ochranou čs. státních hranic a jiné osoby, kterým z hlediska zajištění ochrany státních hranic je nutno věnovat operativní pozornost.
- 16/ Práce se zadrženými narušiteli státních hranic a osobami, které byly zadrženy při pokusu narušení čs. státních hranic, je prováděna ve smyslu patřičných ustanovení předpisu PS-I-1 a směrnic MV "O postupu orgánů MV vůči osobám zadrženým při pokusu o útěk do zahraničí nebo o vniknutí na území ČSSR".
- 17/ Zadržení narušitelé hraničního režimu se podrobují prověrce. Bude-li zjištěno, že zadržený narušitel hraničního režimu měl skutečně v úmyslu provést ilegální přechod státních hranic, pokládá se za zadrženého narušitele čs. státních hranic. Prověrku zadržených narušitelů hraničního režimu provádějí, kromě zpravodajských orgánů, funkcionáři rot, štábů praporů a brigád.

IV. Agenturně operativní práce v zahraničí

- 18/ Agenturně operativní práci za hranicemi provádějí:
- zpravodajský odbor HSPS
 - zpravodajské oddělení brigády PS
- 19/ Agenturně operativní práce v zahraničí se provádí ve vymezeném pohraničním území NSR a Rakouska, a to do hloubky zhruba 60 km od čs. státních hranic. Při operativní nutnosti provádí se tato práce do větší hloubky, a to po vzájemné dohodě s I. správou MV.
- 20/ Hlavní pozornost ve zpravodajské práci za hranicemi se soustřeďuje na včasné odhalení připravovaných nebo uskutečněných narušení čs. státních hranic a na odhalení příprav provokací na státních hranicích.

- 21/ K objektům agenturně operativní práce PS za hranicemi patří:
- orgány rozvědky a kontrarozvědky kapitalistických států, které se v pohraničí zabývají přepravou agentury přes čs. státní hranice;
 - policejní, celní a jiné orgány sousedních států, které provádějí ochranu státních hranic s ČSSR a které zajišťují kontrolu plnění pravidel pohraničního režimu;
 - převaděči, tj. osoby, které pomáhají orgánům kapitalistických rozvědek a jejich agentuře při přecházení státních hranic a které pomáhají jiným narušitelům státních hranic;
 - různé organizace reakčních emigrantských skupin i sudetoněmeckých revanšistických organizací, které působí v pohraničním území sousedního státu;
 - vojenská opatření v pohraničním území sousedního kapitalistického státu;
 - zrádci vlasti, nacházející se v pohraničním území sousedního kapitalistického státu.
- 22/ V zahraničí se do agenturní sítě PS získávají obyvatelé žijící zpravidla v pohraničí sousedního státu, kteří mají možnost odhalovat a rozpracovávat objekty agenturně operativního zájmu a pracovníci pohraničních, celních a jiných orgánů, které provádějí ochranu státních hranic.
- 23/ Do agenturní sítě se rovněž získávají obyvatelé našeho území, kteří se vysílají do zahraničí na určitou dobu nebo k trvalému usídlení.
- 24/ K zajištění písemného styku se zahraničními agenty se získávají obyvatelé našeho území jako "krycí adresy".
- 25/ K vytvoření lepších podmínek pro práci se zahraničními agenty, kteří přicházejí osobně na schůzky na našem území, zřizují se konspirační byty nebo se zřizují skrytá místa. Tato skrytá místa se zpravidla zřizují na úseku mezi státními hranicemi a drátěným zátarasem. Jejich zřizování a udržování, jakož i přijímání zahraničních agentů, musí být co nejpřísněji utajeno a musí splývat s daným terénem a situací.
- 26/ Vázání zahraničních agentů, cizinců a vysílání agentů z našeho území do zahraničí k trvalému nebo dlouhodobému pobytu se provádí podle předem připravených plánů, po prověření a schválení náměstkem ministra vnitra. Příprava agentury pro dlouhodobé plnění úkolů v zahraničí se provádí až po schválení návrhu náměstkem ministra vnitra.
V nutných případech, zejména když to vyžaduje operativní situace, provádějí se tato opatření i bez předložení písemného plánu a materiálu po souhlase náměstka ministra vnitra.
- 27/ Návrh k rozpracování osoby, jak v zahraničí, tak na našem území s cílem jejího získání ke spolupráci v zahraničí schvaluje velitel brigády.
- 28/ Vázání zahraničních agentů mohou provádět pouze důstojníci brigád a HSPS, kteří provádějí agenturně operativní práci v zahraničí a kteří mají v této práci praktické zkušenosti.

- 29/ Zvláštní opatrnost musí být zachována při provádění opatření k zavázání osob, které pocházejí z řad příslušníků pohraničních, celních a jiných orgánů sousedních států, které provádějí ochranu státních hranic a bezpečnostní službu.
- 30/ Souhlas k vyslání agentury do zájmového prostoru k plnění dílčích úkolů dává náčelník HSPS. Využití cesty spolupracovníka do zahraničí schvaluje náčelník zpravodajského odboru HSPS.
- 31/ Všichni důstojníci, kteří pracují se zahraničními agenty, musí hluboce promýšlet a pečlivě vypracovávat a přezkušovat společlivé spojení se zahraničními agenty, důkladně se připravovat na schůzky a pozorně dávat agentům instrukce, jak mají získávat zprávy, které potřebujeme, a jak mají při práci s námi zachovávat konspiraci.
- 32/ Evidenze zahraničních agentů PS se provádí podle zvláštních směrnic MV u I. správy MV.

V. Organizace agenturně operativní práce v PS

- 33/ Agenturně operativní práce v PS je organizována zpravodajským odborem HSPS a zpravodajskými odděleními brigád, které jsou součástí štábu HSPS a štábů pohraničních brigád. Za organizaci zpravodajské práce odpovídají náčelníci štábů HSPS a pohraničních brigád. K zabezpečování vysoké úrovně a výslednosti zpravodajské práce mají náčelníci štábů své zástupce pro věci zpravodajské.
- 34/ Zástupce náčelníka štábu HSPS pro věci zpravodajské řídí zpravodajský odbor štábu HSPS, jehož je náčelníkem. Je povinen:
- organizovat, kontrolovat a zabezpečovat vysokou úroveň agenturně operativní práce na všech pohraničních brigádách a poskytovat jim praktickou pomoc;
 - řídit agenturně operativní práci v zahraničí v objektech vyhrazených zpravodajskému odboru HSPS;
 - studovat, zevšeobecňovat a pravidelně informovat náčelníka štábu a náčelníka HSPS o operativní situaci v pohraničním území ČSSR i sousedního kapitalistického státu;
 - zpracovávat a provádět nejdůležitější agenturně operativní opatření za hranicemi i v našem pohraničí;
 - spolupracovat s operativními správami a odbory MV a informační správou GŠ ČSLA a vyměňovat si s nimi informace;
 - organizovat a provádět odborné zdokonalovací školení zpravodajských důstojníků PS a velitelů a náčelníků, kteří zpravodajskou práci PS řídí;
 - spolupracovat s operačním odborem HSPS v organizaci, kontrole a řízení vševojskového pozorování, zejména při stanovování úkolů;
 - zpracovávat hlášení a jiné dokumenty, týkající se výsledků agenturně operativní práce a předkládat je náčelníku štábu HSPS.

- 35/ Zástupce náčelníka štábu pohraniční brigády pro věci zpravodajské řídí zpravodajské oddělení brigády, jehož je náčelníkem. Po odborné stránce je zástupce náčelníka štábu brigády pro věci zpravodajské podřízen zástupci náčelníka štábu pro věci zpravodajské HSPS. Je povinen:
- organizovat a kontrolovat agenturně operativní práci na všech podřízených praporech a poskytovat jim všestrannou praktickou pomoc;
 - řídit agenturně operativní práci v zahraničí na protilehlém území kapitalistických států;
 - získávat, studovat, zevšeobecňovat a hlásit náčelníku štábu a veliteli brigády zprávy o operativní situaci a předkládat návrhy na zabezpečení ochrany čs.státních hranic;
 - provádět agenturní rozpracování objektů, jejichž trestná činnost souvisí s ochranou státních hranic;
 - vyhledávat, zkoumat a získávat agenturu a pracovat s ní;
 - provádět a organizovat agenturně operativní pátrání k zadržení narušitelů čs.státních hranic a osob, které se pokusily o narušení čs.státních hranic. U těchto osob provádět předběžný výslech;
 - spolupracovat s KSMV a OOMV a předávat jim poznatky získané zpravodajskými orgány brigády, které nesouvisí s ochranou státních hranic a vyměňovat si s nimi informace;
 - spolupracovat při organizaci a řízení vševojskového pozorování, dávat konkrétní požadavky k pozorování určitých objektů na území sousedního státu a studovat a využívat materiálů získaných z pozorování;
 - organizovat a provádět odborné zdokonalovací školení zpravodajských důstojníků brigády a velitelů praporů;
 - podle pokynů velitele brigády zabezpečovat provádění operací orgánů MV a MNO na státních hranicích;
 - zpracovávat rozborů o operativní situaci v pohraničním území jak ČSSR, tak sousedního kapitalistického státu, které jsou předkládány velitelstvím brigády zpravodajskému odboru HSPS;
 - zpracovávat rozborů výsledků a stavu agenturně operativní práce a předkládat je zpravodajskému odboru HSPS;
 - vést operativní administrativu a evidenci podle zvláštních směrnic MV.
- 36/ Zástupce velitele praporu pro věci zpravodajské je podřízen veliteli praporu a řídí činnost zpravodajské skupiny praporu. Po stránce odborné je podřízen zástupci náčelníka štábu brigády pro věci zpravodajské. Je povinen:
- organizovat a provádět agenturně operativní práci v pohraničním území na úseku praporu;
 - získávat zprávy od agentury a z jiných pramenů, které předkládá veliteli praporu;

- provádět agenturní rozpracování objektů, jejichž trestná činnost souvisí s ochranou čs.státních hranic;
- vyhledávat, zkoumat a vázat agenturu a pracovat s ní;
- organizovat agenturně operativní pátrání k zadržení narušitelů čs.státních hranic a k zadržení osob, které se pokusily o narušení čs.státních hranic;
- zajišťovat provádění předběžného výslechu zadržených osob, podezřelých z ilegálního překročení státních hranic, nebo osob, které byly zadrženy při pokusu o ilegální překročení státních hranic;
- spolupracovat při vyhodnocování a zpracovávání poznatků, získaných z vševojskového pozorování;
- spolupracovat s územně příslušnou součástí bezpečnostního aparátu, zpravidla s OOMV.

37/ Základní metodou řízení agenturně operativní práce je každodenní živé spojení nadřízených orgánů s podřízenými a neustálá kontrola a pomoc.

Uskutečňuje se:

- kontrolou zpravodajské práce na pohraničních brigádách s cílem prozkoumat stav agenturně operativní práce a provést nutná opatření k odstranění zjištěných nedostatků;
- poskytováním praktické pomoci při rozpracování a uskutečnění agenturně operativních opatření;
- praktickým školením zpravodajských důstojníků v metodách agenturně operativní práce;
- organizováním přísné kontroly prováděných opatření podřízenými orgány.

38/ Při provádění agenturně operativní práce se musí zachovávat nejprísnejší konspirace. Důstojníci, kteří porušují zásady konspirace, musí být povoláni k zodpovědnosti.

39/ Je nepřipustné, aby se s operativními materiály a poznatky seznamovaly osoby, které nemají nic společného s agenturně operativní prací.

VI. Spolupráce s ostatními operativními součástmi MV

40/ Funkcionáři PS, kteří řídí a organizují zpravodajskou práci, udržují stálý operativní styk s bezprostředními orgány MV a poskytují jim všestrannou pomoc při plnění jejich úkolů na státních hranicích.

41/ Zpravodajské orgány PS a operativní orgány MV se vzájemně informují:

- o všech osobách, které se připravují k ilegálnímu přechodu státních hranic nebo které přechod uskutečnily;
- o výzvědných a kontrarozvědných orgánech kapitalistických států a formách a metodách jejich práce;

- o agentech cizích zpravodajských služeb;
 - o emigrantských a jiných kontrarevolučních organizacích a skupinách v pohraničním území sousedního státu;
 - o zrádcích vlasti, kteří se usadili v pohraničí sousedního státu;
 - o administrativním a pasovém režimu na území sousedních kapitalistických států;
 - o případech a okolnostech dekonspirace nebo odhalení zahraničních agentů.
- 42/ Zpravodajské orgány PS informují náčelníky OOMV a KSMV o všech svých poznátcích, rozpracovávaných případech apod., které mají význam pro hodnocení bezpečnostní situace v okrese neb kraji. Případy, které zpravodajští pracovníci PS připravují k realizaci, projednají předem s náčelníky KSMV.
- 43/ Operace k vypátrání narušitelů čs.státních hranic se provádějí v dohodě s bezpečnostními orgány MV a v nezbytných případech se tyto operace provádějí společně.
- 44/ Jestliže zpravodajské orgány PS získají zprávy o trestné činnosti, která nesouvisí s ochranou čs.státních hranic, předají je neprodleně příslušným bezpečnostním orgánům MV.

Závěrečná ustanovení

- 45/ K zabezpečení stanoveného způsobu řízení zpravodajské práce v PS se zřizuje v ÚSMV F.E.D. kurs, ve kterém se vyškolí velitelé brigád, náčelníci stábu brigád a velitelé praporů pro úspěšné řízení této práce. Do velitelské přípravy těchto funkcionářů se systematicky zařazuje zpravodajská příprava, ve které se za pomoci KSMV školí nejnovější formy agenturné operativní práce a způsoby jejího řízení.
- 46/ Spojení se zahraniční agenturou a prostředky k jeho uskutečnění zajišťuje zpravodajským orgánům PS I.a IX.správa MV podle požadavků náčelníka HSPS.
- 47/ Hospodaření se zpravodajským paušálem provádí se v PS podle RMV č.15/1962.

U k l á d a m

náčelníku hlavní správy PS:

- zajistit následné proškolení tohoto rozkazu se všemi zpravodajskými orgány PS a s veliteli a náčelníky, kterým je uloženo řízení zpravodajské práce,
- zapojit velitele praporů do řízení zpravodajské práce až po jejich vyškolení v kursu ÚSMV F.E.D.

Čj.: N/L-00242/1962

Ministr vnitra
Lubomír Š t r o u g a l v.r.